بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2020/HC-A/297
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
- އިސްތިއުނާފަށް ޖަވާބުދޭ ފަރާތް: އިބްރާހީމް ސަޢީދު، ފުރުއާމާގެ / ސ.ފޭދޫ
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމާމެދު ނިންމާ ނިންމުން

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް
އިސްފަނޑިޔާރު ހާތިފް ހިލްމީ
ފަނޑިޔާރު އަބްދުﷲ ހަމީދު

ހުކުމް ތާރީޚު: 16 ޖުމާދަލްއާޚިރާ 1442 / 31 ޑިސެންބަރު 2020

ހައިކޯޓުގައި [illegible] ތާރީޚް:

08 ޖުމާދަލްއޫލާ 1442

23 ޑިސެންބަރު 2020

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:

- **ނަންބަރު:** 20/Cr-C/2018
- **ނިންމި ކޯޓު:** ކްރިމިނަލް ކޯޓު
- **ބާވަތް:** އިތުބާރުކުރެވޭ މަޤާމެއްގައި ހުރެ ކުޑަކުއްޖަކާމެދު ޖިންސީ އަމަލު ހިންގުން
- **ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު:** 02 ޖުލައި 2018
- **ނިމުނު ތާރީޚު:** 14 ޑިސެމްބަރު 2020

ފަނޑިޔާރު އަޙްމަދު ފައިސަލްގެ ރައުޔު:

ތަޢާރުފު:

1. މި މައްސަލައަކީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 20/Cr-C/2018 ޤަޟިއްޔާގައި ނިންމާފައިވާ ނިންމުމާމެދު ހިތްހަމަ ނުޖެހިގެން، އެ ނިންމުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފު ކުރުމުން، އިސްތިއުނާފު ސަފުހާގެ މައްޗަށް [illegible] ބަލައިގަތް މައްސަލައެކެވެ.

ކަންހިނގާފައިވާ ގޮތް:

2. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 20/Cr-C/2018 ޤަޟިއްޔާގައި ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަށް ބަލާއިރުގައި، އެ ނިންމުމަކީ، ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހެޅުމަކާމެދު ނިންމާފައިވާ ނިންމުމެކެވެ.

ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނިންމުން:

3. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 20/Cr-C/2018 ޤަޟިއްޔާގެ ނިންމާފައިވަނީ،

" [illegible]، [illegible] [illegible] / [illegible]، އިބްރާހީމް [illegible] މައްޗަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޢަމަލުކުރުމުގެ ޚާއްޞަ ޤާނޫނު)ގެ 9 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ [illegible]، [illegible] (ނ) ގެ ދަށުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޖިންސީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މިމައްސަލައިގައި ޖިންސީ [illegible] [illegible] ކުއްޖާ [illegible] 18 އަހަރު [illegible] [illegible] [illegible]

ދަށުން ކުއްޖެއްކަން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/HC-N-A/17 ގެ މައްސަލައިގައި ނިންމާފައިވާ [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާ ކުރާމީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކެއް ކަނޑައަޅާ ޤާނޫނު)ގެ ދަށުން ދިފާޢު ކުރިއަށް ގެންދިއުން [illegible][1]، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 120 ވަނަ މާއްދާގެ[2] (ހ) އާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަނޑައަޅައި، މިމައްސަލަ ނިންމާފައެވެ."

މިފަދައިންނެވެ.

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާ:

4. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 20/Cr-C/2018 ގެ މައްސަލައިގައި ނިންމާފައިވާ ނިންމުން އިސްތިއުނާފުކުރައްވަމުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅުއްވާފައިވަނީ އިސްތިއުނާފީ އެއް ނުކުތާއެކެވެ. މި ނުކުތާ ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާއަކީ،

4.1 ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކެއް ކަނޑައަޅާ ޤާނޫނު)ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ [illegible] [illegible] ދަށުން ކުށެއްކަން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބަޔާންކޮށްފައިވާ

---

[1] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 20/Cr-C/2018 ގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] "ދިފާޢު ކުރިއަށް ގެންދިއުން [illegible] [illegible]" [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[2] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 20/Cr-C/2018 ގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] " ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 120 ވަނަ [illegible] [illegible]" [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] "[illegible]" [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ސައިކޮލޮޖިކަލް ރިޕޯޓު ހުށަހަޅާފައިވިނަމަވެސް، އެރިޕޯޓަކީ ސަރުކާރުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާއެއްގެ ރަސްމީ ލިޔުމެއްކަން ނުވަތަ ސަރުކާރުން ޤަބޫލުކުރާ ލިޔުމެއްކަން އެނގެން ނެތްކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާތީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްސަ އިސްތިސްނާތަކަކަށް އަމަލު ކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އާއި ޚިލާފު ކަމަށްވުން" ކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

އިސްތިއުނާފު ނުކުތާއަށް އިޖާބަދީ ސްޓޭޓުގެ ފަރާތުން ދީފައިވާ ރައްދު:

5. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން މިމައްސަލައިގައި ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްތިއުނާފު ނުކުތާއަށް ރައްދު ދެމުން، އިޖާބަދީ ސްޓޭޓުގެ ވަކީލު ބުނެފައިވަނީ، އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ މި މައްސަލަ ދަށުކޯޓުގައި ކުރިއަށް ދިޔައިރު، އަނިޔާ ލިބުނުކަމަށްބުނާ ކުއްޖާއަކީ 18 އަހަރު ފުރިފައިވާ ކުއްޖެއް ކަމަށެވެ. އަދި އެކުއްޖާ އަކީ ބުއްދީގެ ތަސައްވުރު ނެތް ކުއްޖެއްކަން ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާތީ، ހިމާޔަތްދިނުމުން، ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/HC-N-A/17 ޤަޟިއްޔާއަށް[3] ރިޢާޔަތްކޮށް، އެޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތަށް، ބުއްދީގެ ތަސައްވުރު ނެތް ފަރާތެއްކަން ކަނޑައަޅާފައިވާ، ސަރުކާރުގެ ރަސްމީ އިދާރާއަކުން، ނުވަތަ ސަރުކާރުން ޤަބޫލު ކުރާ އެހެން އިދާރާއެއްގެ ލިޔުމެއް ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައި ނުވާ ކަމަށެވެ.

ސާބިތުވެފައިވާ ވާޤިޢާ ކުރުކޮށް ކަންތައް:

6. އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައި މިވާ މައްސަލައިގައި އިޖާބަދީ ސްޓޭޓުގެ މައްޗަށް ދައުލަތުން ދަޢުވާ އުފުލާފައި ވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު" 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްސަ އިސްތިސްނާތަކަކަށް އަމަލު

---

[3] (ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ޤާދިރު ވ. ޢަލީ ސަޢީދު)

ކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 9 ވަނަ މާއްދާ އާއި ތަބާވާތީ އެމާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުންނެވެ.[4] "ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކަކަށް ޢަމަލު ކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 9 ވަނަ މާއްދާ ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ؛

> " (ހ) ކުޑަކުއްޖަކު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެ [illegible] ޖިންސީ އަމަލެއް ހިންގައިފި ކަމަށްވާނަމަ، އެކަމަކީ ކުށެކެވެ.
>
> (ށ) މިމާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށުގެ އަދަބަކީ 15 އަހަރާއި 18 އަހަރާ ދެމެދުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށް ލުމެވެ."

މިފަދައިންނެވެ. އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ [illegible] ޖިންސީ އަނިޔާ ދިނުން [illegible] [illegible]، އެ އަނިޔާ ދިނުން [illegible] އުމުރުން 18 އަހަރު ފުރިހަމަ [illegible] [illegible] [illegible]، ޤާނޫނު ނަންބަރު" 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކަކަށް ޢަމަލު ކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން އިސްލާމީ ޝަރީޢަތު ގެ [illegible] ދަޢުވާ [illegible] އަނިޔާ ދިނުން [illegible] [illegible]، [illegible] ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އަނިޔާ ދިނުން ކުއްޖާއަށް 18 [illegible] [illegible] **[illegible] [illegible]** ކުއްޖެއް ކަމުގައި [illegible]

7. ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކަކަށް ޢަމަލު ކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ވަނީ؛

> "(ހ) "ކުޑަކުއްޖާ" ކަމަށް [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 18 އަހަރު [illegible] [illegible]. [illegible] ކުޑަކުއްޖާ ކަމަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 18 އަހަރު [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]."

---

[4] 2635/2016-2017/[illegible]/1260 [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] ފުރިފައިވާ އަހަރު 18 ޢުމުރުން [illegible] މިފަދައިންނެވެ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުޑަކުއްޖެއްގެ ގޮތުގައެވެ.

8. [illegible] [illegible] މައްސަލާގައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނާ ޖިންސީގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޢަމަލުކުރުމުގެ ޚާއްޞަ ޤާނޫނު) ދަށުން [illegible]. [illegible][5] [illegible] 2 [illegible] [illegible] "[illegible]" [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] "[illegible]" [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible][6].

---

[5] [illegible] 26 [illegible] 2016 [illegible] (N2591 [illegible])

[6] [illegible] "2 [illegible]" ([illegible] / [illegible]) ގެ 8 [illegible]

9. ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 60 ވަނަ (ނ) ގެ ދަށުން 18 އަހަރު ފުރިފައި ވިނަމަވެސް އެއީ ކުޑަކުއްޖެއް ކަމަށް ބެލޭނީ، ކުއްޖާއަކީ **ބުއްދީ ތަރައްޤީވުމުގައި ކުއްޖެއްގެދަރަޖައިގައި،** އަދި އެކަން ސަރީހަކަށް ސާބިތުކުރުމަށްފަހު ސަރުކާރުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާއެއްގެ ރަސްމީ ލިޔުމެއް ނުވަތަ ސަރުކާރު ޑޮކްޓަރު ކުރާ އެކަން އިދާރާއެއްގެ ލިޔުމުން ސައިކޮލޮޖިކަލް ހުށަހަޅައިފިނަމަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/HC-N-A/17 ގެ ޤަޟިއްޔާގައި ވަނީ ކަނޑައަޅާފައެވެ.

10. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/HC-N-A/17 ގެ ޤަޟިއްޔާއިން 18 އަހަރު ފުރިފައި ވިނަމަވެސް އެއީ ކުޑަކުއްޖެއް ކަމަށް ބެލޭނީ، ސަރުކާރުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާއެއްގެ ރަސްމީ ލިޔުމެއް ނުވަތަ ސަރުކާރު ޑޮކްޓަރު **ކުރާ އެކަން އިދާރާއެއްގެ ލިޔުމުން** ހުށަހަޅައިގެން ވަކިން ސާބިތުކުރަން އޮންނާނެއެވެ. އެހެންކަމުން ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ސަރީހަކަށް ހުށަހަޅަން ޖުޒްއީ "ބޯޑަރލައިން އިންޓެލެކްޗުއަލް ވިތް ސައިކޯސޯޝަލް ސަޕޯޓިވް، ޑިސްއޯޑަރ އެންޑް ރިސްކް" އަދި، މިބާވަތުގެ ވައްސަފާތަކުގައި ކުއްޖާގެ ބުއްދީގެ ތަރައްޤީވުމުގެ ހުރިތޯ؟ ނުވަތަ ނެތްތޯ؟ ކަނޑައެޅުމަށް ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން [illegible] ހަދައިގެނެވެ. މިހެން އެއްވެސް ދިރާސާއެއް ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ސައިކޯލޮޖިކަލް ހުށަހަޅާފައި ނުވެއެވެ. އެހެންކަމުން މިމައްސަލައިގައި ދައުލަތުގެ ފަރާތުން އަރިހާ ވިޔަސް ފަރާތަށް ބުއްދީގެ ތަރައްޤީވުމުގެ ކުރިމަތިލާފައިވާކަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/HC-N-A/17 ގެ ޤަޟިއްޔާގައި ބުނާ ގޮތަށް ސާބިތުވާ ދަލީލެއް ހުށަހަޅާފައިވާކަން ނުފެނެއެވެ.

11. ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު) 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ދަށުން ކުއްޖާގެ ބުއްދީގެ ތަރައްޤީވުމަށް ނުރައްކާ ފެންވަރު ކުރުގެ

ގޮތުން ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅަންޖެހޭނީ ސަރުކާރުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާއެއްގެ ތަރުޖަމާ ލިޔުމެއް ނޫނަމަ ސަރުކާރު ޤަބޫލު ކުރާ އެހެން އިދާރާއެއްގެ ލިޔުމެއް ކަމަށް މިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/HC-N-A/17 އިން ކަނޑައަޅައި ދިނުމުން، އެޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުޞޫލު ތަކާއި އެއްގޮތަށް އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގައި މިވާ މައްސަލައިގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން އަމަލު ކޮށްފައިވާ ކަމަކަށް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ފާހަގަ ނުކުރެވެއެވެ. އަދި މިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/HC-N-A/17 މައްސަލާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން ބަލައި ކޯޓުގައި ނިންމައިދީ، އެޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަންކަމަށް ދައުލަތުގެ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން ތަބާވާން ޖެހޭނެއެވެ. އަދި މިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/HC-N-A/17 މައްސަލާގެ ޙުކުމް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓަށް ހުށަހަޅައި ވުމާ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/HC-N-A/17 މައްސަލާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލު ތަކަށް، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ތަބާ ނުވުމަކީ އެއީ ބަޔަކަށްވެސް ނުހުއްދަކަމަށް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަމެވެ.

12. ވީމާ، އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން އެގޮތަށް ހުރުމުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 20/Cr-C/2018 މައްސަލާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް، އެ ނިންމުމަކީ ބަދަލު ގެންނަން ޖެހޭފަދަ ސަބަބެއް ހުރިކަމަށް އަޅުގަނޑު ނުދެކެމެވެ.

13. މި ޚިޔާލަށް ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުﷲ ޙަމީދު އަދި ފަނޑިޔާރު ޝުޖާޢު ޢުސްމާން ތާއީދުކުރައްވައެވެ.

- **ޙުކުމް:**

ދެންފަހެ، އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން އެގޮތުގައި ހުރުމުން، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 20/Cr-C/2018 ޤަޟިއްޔާގެ ނިންމުމަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް ކަނޑައަޅައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މި ޤަޟިއްޔާބެލި ފަނޑިޔާރުން އިއްތިފާގުން ޙުކުމް ކުރީމެވެ.